

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztály

792

Szerző:

Cím: Október 15-én ünneplik a Népszínház megnyitásának ötvenedik évfordulóját

Hely

Népszínház

Forrás:

8 órai ujság

"1875/1925"

Bp

1925. 9. 27.

Helyszám

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Október 15-én ünneplik a Népszínház megnyitásának ötvenedik évfordulóját.

Budapest második magyar nyelvű színháza. — Az első előadás szinlapja. — Nagy felkészülés, mérsékelt siker. Egy ötven év előtti szigorú, de igazságos kritika.

— Saját tudósítónktól. —

A magyar színművészet történetének egyik nagyjelentőségű évfordulójához érkezünk október 15-én. A tizenkét esztendővel ezelőtt megszünt Népszínház megnyitó előadásának ötvenedik évfordulója lesz ezen a napon, amikor majd visszaidézük az emlékezetekbe a nagy és forró sikerek mellett oly sok viszontagságot rejtő múltat. A mai nemzedék nagyon-nagyon sokat tanulhat ebből a múltból éppen ma, amikor a színházak annyi nehézséggel kell, hogy megküzdjenek.

A hetvenes évek elején, mikor még Buda, Pest és Ó-Buda önálló városok voltak és a német nyelv legalább is akkora szerepet játszott, mint a magyar, a pesti városatyák egy népszínházi-bizottságot alakítottak, amelynek elnökévé báró Liptay Bélát választották meg. A bizottság sürgetésére a főváros az akkor zsbivásár-térnek használt Hermina-téren telket adományozott a Népszínház céljaira. Ezt a telket később az állam vásárolta meg 500.000 forintért az Operaház részére. Ezzel az összeggel biztosítva volt a Népszínházi építési költségeinek nagy része, amire igen nagy szükség is volt, mert közadakozásból mindössze csak huszonhatezer forint gyűlt össze.

Az 1875 őszén elkészült Népszínház első előadását Rákosi Jenő bérelte ki s hat éven keresztül igazgatta.

Az ötven év előtti megnyitó előadás nemcsak Pestnek, de az egész ország magyarságának nagy ünnepe volt. Este az utcákon lelkes tömegek tüntettek az új Népszínház mellett. A főváros magyar lakossága a színház bejáratánál sorfalat állva ünnepelte az estére érkező előkelőségeket. Bent a színházban soha nem tapasztalt lelkes hangulat uralkodott. Az akkori közélet minden számottevő tagja megjelent a megnyitón. Nehány perccel az előadás megkezdése előtt érkezett meg a színházba I. Ferenc József király és Rudolf trónörökös, akiket a közönség lelkes éljenzéssel köszöntött.

Az ünnepélyes megnyitó előadás szinlapja a következő volt:

NÉPSZÍNHÁZ.

Budapest, 1875 október 15-án.

Megnyitó előadás.

Ünnepi műtárgy Mosonuitól.

I. SZAKASZ.

Főlatatás.

Allegorikus jelenet.

Személyek:

A génusz . . . . . Rákosi Fáni
Thália . . . . . Pártéviné
Bohóság . . . . . Dancz Nina
Koros magyar . . . . . V. Kovács József
Idegen bohóc . . . . . Solymosi Elek
Ráthv szelleme, Megyeri szelleme és Szent-

péteri szelleme.

Leánykérő.

Népszínmű 1 felvonásban. Erdélti József után Rákosi Jenő. Zenéjét szerkesztette Erkel Gyula.

Személyek:

Sugár Mihály gazdag paraszt Zádor Elek
Kata, a leánya . . . . . Sziklai Emília
Szamos Ferenc juhászgazda Pártéviné János
Villám Bandi, bojtárja . . Szabó Bandi
Ilon Peti, gazdag legény . . Eöri Gusztáv
Kántor . . . . . Vasvári Kovács
Czifra Terka . . . . . Árvai Gizella
Panna . . . . . Klárné
Örzsé } falubeliek Szigeti Lujza
Sári } Szücs Kata
Margit } Horváth Paula

Lakodalmas nép.

II. SZAKASZ.

Jeremiás siralmai.

Bohózat egy felvonásban. Irta Vidra Sipka (Rákosi Jenő)

Személyek:

Bibircsói Tóbiás, józsef-városi háziúr . . . . . Tihanvi Miklós
Lídi, leánya . . . . . Dancz Nina
Skolasztika, vénkisasszony.
Bibircsói testvére . . . . . Klárné
Karcu Pista . . . . . Karikás Ferenc
Szuszinka Jeremiás, orvos Együd István
Jutka cseléd . . . . . Rákosi Fáni
1-ső } biztos . . . . . Vasvári Kovács
2-dik } Kolozsvári János

III. SZAKASZ.

A király csókja.

Operette egy felvonásban. Irta Berczik Árpád. Zenéjét szerette Huber Károly.

Vezényelt a szerző.

Személyek:

Rózsa, a szép juhásznő. . . . . Sziklai Emília
Loránt, jegyese . . . . . Kápolnai János
Drugeth udvarbeli, Mátyás

Ékesítő

király udvarán . . . . . Solymosi Elek
László apród . . . . . Oroszi Georgina
Elek. } apródok . . . . . Kiss Paula
Jenő. } Fekete Julia

VÉGÜL

Lándzsa-tánc.

Előadja Fehérvári Tekla, Jeszenszku László és a tánckar

Az összes díszleteket festette Lehman Mór, a Nemzeti Színház főfestője. Az első főgondnót tervezte és rajzolta E. Heinrich, festette Lehmann Mór.

Az összes gépezeteket készítette Galló.

Az első előadásról Huszár Emil a következő kritikát írta:

— A Népszínház minden részletében megtelt s mint a király és kísérete megjelent, a közönség hármas „éljen“-nel üdvözölték s nemsokára utána felgördült a függöny s megkezdődött a „Felavatás“. „Thália“ és a „Bohóság“ osztoznak egymás közt s „Génusz“ dönti el köztük a pert, hogy mindenik tetszhetik a maga körében. E darab, mely diszes látványossággal volt kiállítva, a Nemzeti Színház és Népszínház közötti viszonyt allegorizálta.

— népszínműben — „Leánykérő“ — Eöry, Zádor és Pártéviné próbálták valamit csinálni minden cselekvény nélküli szerepükben. Sziklai Emília és Szabó Bandi dalai taln a közönséggel való ismerelenségnél fogva, még nem tették azt a hatást, melyet valószínűleg el fognak érni. A „Jeremiás siralmi“ volt az egyetlen darab, mely el is maradhatott volna, sőt el is kellett volna maradnia. Bohózat, élcs és szellem, élet és cselekmény nélkül. Nem is tett hatást, hanem „A király csókja“ már ismét jó hangulatot keltett. Nehezen indul, de van benne néhány jó jelenet s Solymosi Elek egy tót legény alakjában bujt udvarbeli szerepében sokáig tansot kapott s tót dalát és táncát meg is

ujrązatták. *Sziklai* Emilia kisasszony is nekimelegedett és bátrabban játszott s szintén csinosan és erősebben is énekelt s volt néhány szép dala, mely jövendőt ígér.

— A karok, mind a zenekar, mind az énekkar mind a tánckar igazán jól voltak tanítva s az ének és tánckar által adott csoportjeleneekfi úgy sikerültek, mintha nem is előzőr játszottak volna együtt a közönség előtt.

Az énekkarok közül különösen feltűnt, hogy a női kar mind egészen fiatal, csinos leánykákból áll, kik mégis sok szerencsével járultak az est sikeréhez.

Ezt írta ötven évvel ezelőtt a szigorú, de igazságos kritikus s ma, egy félszázaddal később, be kell ismernünk, hogy a Népszínház megnyitó előadásának tényleg nem volt meg az a teljes sikere, amit vártak az emberek.

Budapest székesfőváros tanácsa október 15-én nagyszabásu ünnepségek keretében akarja megünnepelni második magyar nyelvű színháza megnyitásának ötvenedik évfordulóját.

A Népszínház jubileumi ünnepségére való tekintettel *Sipőcz Jenő* polgármester, a bizottság elnöke, a mai napon intézkedett, hogy a népszínházi bizottságot mielőbb hívják össze. Értesülésünk szerint ezen az ülésen a szociálpolitikai ügyosztály részletes tervezett fog bemutatni a jubileum megünnepdéséről és ezzel kapcsolatban arról, hogy a főváros a maga részéről milyen keretek közt vegyen részt a nagyszabásunak ígérkező ünnepségen.